

GOED REPETEREN IS
VOLDOENDE RISICOBEBEERSING

Daar wel, waarom hier niet?

De boete voor de Nationale Opera & Ballet blijft de gemoederen bezighouden. Laura van Haperen onderzoekt hoe de zaak in het buitenland beoordeeld zou worden en komt tot een interessante conclusie.

De rechtszaak tussen Nationale Opera & Ballet en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over valgevaar in de Opera Siegfried (zie Zichtlijnen 167), roept onder meer de vraag op hoe deze situatie in andere landen zou zijn beoordeeld. Geldt repeteren daar wel als afdoende risicobeheersing bij valgevaar?

In Groot Brittannië is er een *best practice*-document met de te nemen maatregelen voor gevaarlijke situaties op toneel. Daarin staat hoe de veiligheid moet worden zeker gesteld als er geen handrails kunnen worden toegepast. Er moeten dan – naast repetities – aanvullende maatregelen worden genomen, zoals belichting van de valranden, aangepast contrast of oriëntatielicht. Verderop in dit hoofdstuk staat dat “hekwerken en leuning in decors voor artistieke effecten mogen worden wegelaten als frequente repetities voor een veilige situatie zorgen.” *Siegfried* zou in Engeland, met gepaste trainingen, instructies en repetities dus mogen worden gespeeld.

In Duitsland is de technische directie of Bühneninspektor verantwoordelijk voor wat er op het toneel gebeurt. Pas als er een ongeluk plaatsvindt, worden er externe instanties bij betrokken. Dan wordt onderzocht of de regelgeving van de ongevallenverzekering (VVG) werd opgevolgd en wie er vervolgens verantwoordelijk kan worden gesteld. Als er geen ongelukken gebeuren, worden er ook geen boetes opgelegd. In de DGUV Information staat een gedetail-

leerde handleiding voor het maken van risicoanalyses met de te nemen maatregelen. “In situaties met mogelijke valhoogte tot 3 meter en waar om artistieke redenen geen hekwerken, valnetten en persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen worden toegepast, dienen andere maatregelen genomen te worden”, staat er. Naast de keuze van geschikte acteurs en goede instructie, dienen afhankelijk van de risicoanalyse maatregelen te worden toegepast zoals een stroeve vloer, goede schoenzolen, een gemarkeerde en goed belichte rand en de mogelijkheid voor acteurs om zich vast te houden. In het valbereik mogen geen voorwerpen zijn die gevaar kunnen opleveren. Verder moet minimaal

Als er geen ongelukken gebeuren, worden er ook geen boetes opgelegd

één lichaamslengte afstand tot de rand mogelijk zijn. Voldoende repeteren geldt in dit geval als aanvullend verplichte maatregel. De scène in kwestie zou – met enkele aanpassingen tijdens de decorbouw – ook in Duitsland zonder enig probleem kunnen worden gerealiseerd. In Oostenrijk worden dezelfde regels toegepast.

Canada is de thuisbasis van Cirque du Soleil. Tijdens repetities en optredens van Cirque du Soleil hebben wel incidenten plaatsgevonden, sommige van zeer ernstige aard. De hoogte van de boetes die in Canada en de VS werden opgelegd is echter niet vergelijkbaar met de hoogte van de boete van de NO&B. Dat is vooral toe te schrijven aan de inspan-

ningen die de groep levert om zo veilig mogelijk te werken. In de gedetailleerde regelgeving van de Canadese provincie Brits-Columbia staat dat de eis om leuning te plaatsen niet van toepassing is als deze zich in het zicht van het publiek bevinden. In het *Handbook* van Actsafe staan concrete hoogtes en procedures omschreven. Vanaf een hoogte van 3 meter moet een vorm van valbeveiliging worden toegepast. En in het lijstje van toegestane methodes voor valbeveiliging wordt óók, als laatste, “de werkprocedure” genoemd.

Als ik de onafhankelijk van elkaar opgezette regelgevingen van deze landen naast elkaar leg, is er maar één conclusie mogelijk. Het repetitieproces (mits goed overwogen en gedocumenteerd) is wereldwijd in de theatersector de gebruikelijke – en bovendien de belangrijkste – door officiële instanties geaccepteerde maatregel. Waarom niet in Nederland? <<

Met dank aan het OISTAT-netwerk, in het bijzonder aan Gerry van Hezewyk (Canada), Mark White (Groot-Brittannië) en Johannes Bättig (Oostenrijk).

Laura van Haperen is Nederlandse gedelegeerde van de techniekcommissie van OISTAT, lid van het technical committee voor standaardisatie CEN/TC 433 en werkt als Business Process Analyst voor STE Trekwerk bv.